

แบบฝึกทักษะ

เล่มที่ 1
พระรัตนตรัย

พระพุทธศาสนา ม.1

เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

นายเสน่ห์ อุ่นสิม

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนวังสามหมอวิทยาการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

แบบฝึกทักษะรายวิชาพระพุทธศาสนา
เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เล่มที่ 1
พระรัตนตรัย

นายเสน่ห์ อุ่นลิ้ม

โรงเรียนวังสามหมอวิทยาคาร
อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

คำนำ

แบบฝึกทักษะเล่มนี้ ใช้ประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เรื่อง พระรัตนตรัย จัดทำขึ้นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจความหมาย ความสำคัญของพระรัตนตรัย สามารถปฏิบัติตนต่อพระรัตนตรัยได้อย่างถูกต้อง พร้อมทั้งน้อมนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ รายละเอียดในบทเรียนประกอบไปด้วย สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะ เนื้อหาและรายละเอียดโดยเรียงจากง่ายไปหายากเนื้อหาแต่ละกรอบจะมีความสัมพันธ์กัน มีภาพประกอบอย่างชัดเจน นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าเพื่อตอบคำถามและตรวจคำตอบที่ถูกต้องได้ด้วยตนเอง

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แบบฝึกทักษะเล่มนี้จะสามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี และมีประสิทธิภาพเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้ให้คำปรึกษาให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำแบบฝึกทักษะจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

เสนอห์ อุ่นสิม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำแนะนำสำหรับครู.....	1
คำแนะนำสำหรับนักเรียน.....	2
สาระสำคัญ.....	3
จุดประสงค์การเรียนรู้.....	4
แบบทดสอบก่อนเรียน.....	5
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน.....	8
ใบความรู้ที่ 1.1	9
แบบฝึกทักษะที่ 1.1.....	10
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1.1.....	11
ใบความรู้ที่ 1.2	12
แบบฝึกทักษะที่ 1.2.....	13
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1.2.....	14
ใบความรู้ที่ 1.3	15
แบบฝึกทักษะที่ 1.3.....	16
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1.3.....	17
ใบความรู้ที่ 1.4	18
แบบฝึกทักษะที่ 1.4.....	19
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1.4.....	20
ใบความรู้ที่ 1.5	21
แบบฝึกทักษะที่ 1.5.....	22
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1.5.....	23
ใบความรู้ที่ 1.6	24
แบบฝึกทักษะที่ 1.6.....	25
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1.6.....	26
ใบความรู้ที่ 1.7	27
แบบฝึกทักษะที่ 1.7.....	28
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1.7.....	29

ใบความรู้ที่ 1.8	30
แบบทดสอบหลังเรียน.....	31
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน.....	33
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

คำแนะนำสำหรับครู

1. ใช้แบบฝึกทักษะเล่มนี้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
เรื่อง พระรัตนตรัย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. ใช้แบบฝึกทักษะเล่มนี้เสริมสำหรับนักเรียนที่เรียนดีและ
ช่วยนักเรียนที่เรียนช้าให้เรียนทันเพื่อน
3. ศึกษาแบบฝึกทักษะตั้งแต่กรอบแรกจนถึงกรอบสุดท้าย
ทั้งเนื้อหาและกิจกรรมให้เข้าใจก่อน
4. ศึกษาว่ากิจกรรมใดที่ครูผู้สอนต้องเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ
ช่วยเหลือหรือให้คำปรึกษาบ้าง
5. ชี้แจงให้นักเรียนอ่านคำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะ
และปฏิบัติตามทุกขั้นตอน ทุกกรอบ ทั้งเนื้อหา กิจกรรม คำถาม
คำตอบ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

แบบฝึกทักษะเล่มนี้ เป็นบทเรียนที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนและเป็นบทเรียนที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ให้นักเรียนอ่านคำแนะนำและทำตามคำชี้แจงแต่ละขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบ นักเรียนจะได้รับความรู้อย่างครบถ้วนโดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

1. ก่อนศึกษาเนื้อหาในแบบฝึกทักษะเล่มนี้ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน พร้อมตรวจคำตอบในหน้าถัดไป
2. ก่อนศึกษาเนื้อหาสาระให้อ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เข้าใจ
3. การเสนอแบบฝึกทักษะได้แบ่งออกเป็นตอน ๆ เรียกว่าใบความรู้ จะมีเนื้อหาสั้นๆ จัดเรียงตามลำดับ ให้ศึกษาทีละใบความรู้ ไม่ข้าม ดำเนินไปจนครบ
4. ขณะที่ศึกษาแต่ละใบความรู้ ให้ตอบคำถามที่กำหนดไว้ ถ้าตอบผิดให้นักเรียนกลับไปศึกษาสาระอีกครั้ง เมื่อตอบถูกต้องจึงเริ่มศึกษาใบความรู้ต่อไป
5. ศึกษาให้ครบทุกใบความรู้แล้วทำแบบทดสอบหลังเรียนพร้อมทั้งตรวจคำตอบในหน้าถัดไป จากนั้นเปรียบเทียบผลความก้าวหน้าของการเรียน
6. เมื่อนักเรียนเข้าใจถึงขั้นตอนการศึกษาแบบฝึกทักษะแล้ว ขอให้นักเรียนเริ่มศึกษาได้เลย
7. เมื่อทำกิจกรรมครบทุกขั้นตอนแล้วนำบทเรียนส่งคุณครู

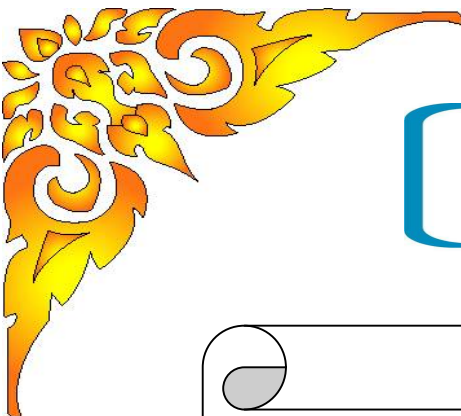

สาระสำคัญ

พระรัตนตรัยเป็นองค์ประกอบสำคัญของพระพุทธศาสนา มี 3 ประการ คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ทั้ง 3 รัตนะถือเป็นสิ่งเคารพสูงสุดของ ชาวพุทธ ทั้งนี้เพราะพระรัตนตรัยมีคุณความดีอันยิ่งใหญ่ต่อชาวพุทธ โดยเฉพาะพระพุทธคุณ อันเป็นคุณของพระพุทธเจ้า คือ พระปัญญาคุณ พระวิสุทธิคุณ พระมหากรุณาธิคุณ หมายถึงความเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ดังนั้นเมื่อทุกคนศึกษาพระรัตนตรัยให้เข้าใจและเห็นคุณค่าพร้อมทั้งนำไปพัฒนาตนเองย่อมเกิดผลดีต่อผู้ปฏิบัติ และสังคมส่วนรวม

จุดประสงค์การเรียนรู้

-
1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจความหมายของพระรัตนตรัย
 2. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจความสำคัญของพระรัตนตรัย
 3. นักเรียนปฏิบัติตนต่อพระรัตนตรัยได้อย่างถูกต้อง
 4. นักเรียนเห็นความสำคัญต่อการเคารพพระรัตนตรัย

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบมีทั้งหมด 10 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก
2. ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 10 นาที
3. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวโดยทำเครื่องหมายกากบาท (x) ลงในกระดาษคำตอบ

1. พระรัตนตรัย หมายถึงข้อใดต่อไปนี้
 - ก. สิ่งที่ควรบูชา 3 อย่างของคนดี
 - ข. สิ่งที่มีคุณค่า 3 ประการของคนทั่วไป
 - ค. สิ่งที่พุทธศาสนิกชนต้องระลึกเสมอ
 - ง. สิ่งที่มีคุณค่ายิ่ง 3 อย่างอันเป็นที่เคารพสูงสุดของพุทธศาสนิกชน
2. องค์ประกอบของพระรัตนตรัย คือข้อใด
 - ก. พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
 - ข. บุคคลที่นับถือพระพุทธศาสนา
 - ค. ดอกไม้ รูป เทียน
 - ง. รูป 3 ดอก
3. ผู้ที่ประกาศตนนับถือพระพุทธศาสนา คือ พุทธศาสนิกชน เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอย่างไร
 - ก. อุบาสก - อุบาสิกา
 - ข. พุทธมามกะ
 - ค. ดาบส
 - ง. นักบวช

4. พระพุทธ พระธรรมและพระสงฆ์ เปรียบวัตถุที่ค่าสูงสุด เรียกว่าแก้ว 3 ดวง หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อะไร
- ก. ไตรปิฎก
 - ข. นพรัตน์
 - ค. รัตนะ
 - ง. มรกต
5. พระพุทธเจ้าทรงค้นพบสัจธรรมแห่งความพ้นทุกข์ด้วยวิธีใด
- ก. บำเพ็ญตบะต่าง ๆ
 - ข. ทางสายกลาง
 - ค. เรียนรู้จากครู
 - ง. ทรมานตนเอง
6. ข้อใดต่อไปนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้เจ้าชายสิทธัตถะออกบวช
- ก. แสวงหาทางหลุดพ้นจากทุกข์
 - ข. ค้นหาตัวตนของตนเอง
 - ค. ต้องการบำเพ็ญตบะ
 - ง. เพื่อความสุขสบาย
7. พระธรรม หมายถึงข้อใดต่อไปนี้
- ก. คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
 - ข. หนังสือของพระสงฆ์
 - ค. พระไตรปิฎก
 - ง. คัมภีร์
8. พระสงฆ์ หมายถึงบุคคลตามข้อใด
- ก. พุทธศาสนิกชน
 - ข. อุบาสก อุบาสิกา
 - ค. พุทธมามกะ
 - ง. สาวกของพระพุทธเจ้า

9. พระศาสดาของพุทธศาสนา คือใคร

- ก. ประชาชน
- ข. พระพุทธเจ้า
- ค. นักบวช
- ง. ภิกษุ

10. พระสงฆ์องค์แรกในพระพุทธศาสนา คือใคร

- ก. วัปปะ
- ข. ภัททิยะ
- ค. มหานามะ
- ง. อัญญาโกณฑัญญะ

1. ง

2. ก

3. ข

4. ค

5. ข

6. ก

7. ก

8. ง

9. ข

10. ง

ใบความรู้ที่ 1.1

ความหมายของพระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย แปลว่า แก้วอันประเสริฐหรือสิ่งล้ำค่า สิ่งที่เคยบูชาสูงสุดในพระพุทธศาสนา 3 ประการ คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

พระพุทธ หมายถึง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ก่อตั้งพระพุทธศาสนาและเป็นผู้ค้นพบพระธรรมคำสั่งสอนทั้งหลายด้วยพระองค์เอง

พระธรรม หมายถึง คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

พระสงฆ์ หมายถึง พระอริสงฆ์และชายที่มาบวชเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนาแล้วศึกษาปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าแล้วสั่งสอนให้ผู้อื่นได้รู้ตาม

แบบฝึกทักษะที่ 1.1

วิชาพระพุทธศาสนา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รหัสวิชา ส 21106
เรื่อง พระรัตนตรัย

ชื่อ..... นามสกุล.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. พระรัตนตรัย หมายถึง
.....
2. พระพุทธ หมายถึง
.....
3. พระธรรม หมายถึง.....
.....
4. พระสงฆ์ หมายถึง.....
.....

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1.1

วิชาพระพุทธศาสนา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รหัสวิชา ส 21106
เรื่อง พระรัตนตรัย

ชื่อ.....นามสกุล.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. พระรัตนตรัย หมายถึง**สิ่งที่มีค่าถึง 3 สิ่ง**.....
.....
2. พระพุทธ หมายถึง**พระพุทธเจ้า**.....
.....
3. พระธรรม หมายถึง.....**คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า**.....
.....
4. พระสงฆ์ หมายถึง.....**ผู้ที่ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า**.....
.....

ใบความรู้ที่ 1.2

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ทั้ง 3 ประการนี้ย่อมสัมพันธ์เกี่ยวข้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจะแยกจากกันเป็นอันใดอันหนึ่งโดยเฉพาะมิได้ คือ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมก่อน แล้วสอนให้พระสงฆ์รู้ธรรม พระธรรมนั้นพระสงฆ์ย่อมจำได้ ซึ่งพระสงฆ์เป็นสาวกของพระพุทธเจ้าเป็นผู้สืบทอดพระศาสนาไม่ว่าที่ไหนเวลาใดไม่จำกัด พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เปรียบเหมือนแก้ววิเศษ ผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนาจึงถือว่าแก้ว 3 ดวงนี้มีคุณค่าตน ย่อมเป็นที่พึ่งที่ระลึกจึงนับถือกราบไหว้ทำการสักการบูชาตามวิธีปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนา ผู้แสดงตนเป็นพุทธมามกะ ถือว่าเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนาหรือ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า พุทธศาสนิกชน คือผู้ที่นับถือพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่ระลึกแล้ว น้อมนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

แบบฝึกทักษะที่ 1.2

วิชาพระพุทธศาสนา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รหัสวิชา ส 21106
เรื่อง พระรัตนตรัย

ชื่อ.....นามสกุล.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. แก้ว 3 ดวง มีอะไรบ้าง.....
.....
2. พุทธศาสนิกชน หมายถึง.....
.....

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1.2

วิชาพระพุทธศาสนา

รหัสวิชา ส 21106

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง พระรัตนตรัย

ชื่อ..... นามสกุล.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. แก้ว 3 ดวง มีอะไรบ้าง.....พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์.....
.....
2. พุทธศาสนิกชน หมายถึง.....ผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนา.....
.....

ใบความรู้ที่ 1.3

พระพุทธ หมายถึง พระพุทธเจ้า เดิมคือ เจ้าชายสิทธัตถะ เป็นโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะกับนางสิริมหามายา เจ้าชายสิทธัตถะทรงเติบโต และได้รับการศึกษา ศิลปะ วิทยาการในสำนักต่างๆ ที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้น เมื่ออายุได้ 7 พรรษาพระบิดาทรงให้ศึกษา ศิลปะวิทยาการในสำนักครุวิศวามิตร พระองค์ทรง ตั้งใจเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู-อาจารย์และได้รับยกย่องว่าเป็นเลิศในวิชาการ 18 สาขาวิชา เมื่อพระชนมายุได้ 16 พรรษา ทรงอภิเษกสมรสกับพระนางพิมพาและมีโอรสด้วยกัน พระนามว่า ราहुล

แบบฝึกทักษะที่ 1.3

วิชาพระพุทธศาสนา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รหัสวิชา ส 21106
เรื่อง พระรัตนตรัย

ชื่อ.....นามสกุล.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. พระพุทธเจ้ามีนามเดิมว่าอย่างไร

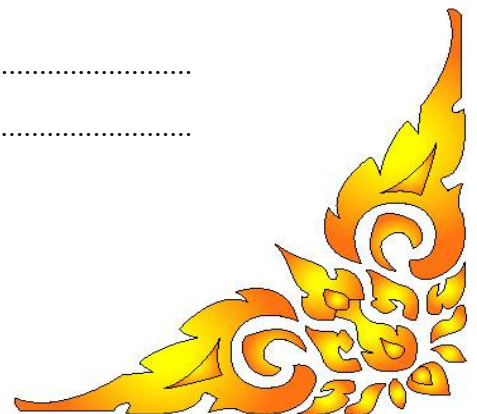
.....
.....

2. เจ้าชายสิทธัตถะทรงอภิเษกสมรสเมื่อพระชนมายุ

.....
.....

3. โอรสของเจ้าชายสิทธัตถะมีพระนามว่าอย่างไร

.....
.....

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1.3

วิชาพระพุทธศาสนา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รหัสวิชา ส 21106
เรื่อง พระรัตนตรัย

ชื่อ..... นามสกุล.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. พระพุทธเจ้ามีนามเดิมว่าอย่างไร

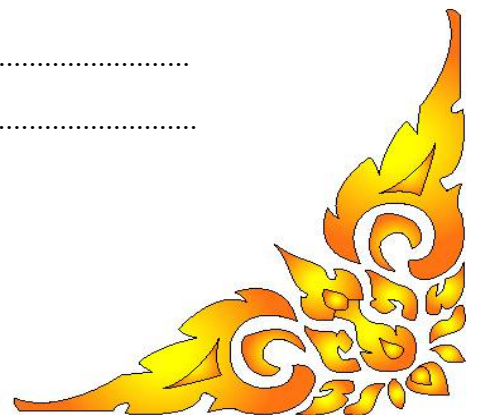
..... **สิทธัตถะ**

2. เจ้าชายสิทธัตถะทรงอภิเษกสมรสเมื่อพระชนมายุ

..... **16 พรรษา**

3. โอรสของเจ้าชายสิทธัตถะมีพระนามว่าอย่างไร

..... **ราहुล**

ใบความรู้ที่ 1.4

เจ้าชายสิทธัตถะเมื่อพระชนมายุได้ 29 พรรษา ทรงเสด็จประพาสอุทยานได้พบเห็นสิ่งที่ตนเองไม่เคยเห็นมาก่อน คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย จึงรู้สึกหดหู่อย่างยิ่ง แต่เมื่อเห็นนักบวชก็รู้สึกเลื่อมใส จึงเกิดคำถามว่า ทำไมคนจึงแก่ เจ็บ ตาย จึงได้คำตอบว่า ถ้าไม่มีการเกิดก็ไม่มี การแก่ การเจ็บ การตาย ส่วนวิธีการปฏิบัติเพื่อค้นพบความไม่ตาย ต้องเป็นนักบวช ดังนั้น เทวทูตทั้ง 4 คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตายและนักบวชจึงถือว่าเป็นผู้นำแนวทางปฏิบัติ พระองค์จึงตัดสินพระทัยออกบวชเพื่อบำเพ็ญเพียรให้บรรลุจุดหมายสูงสุดตามที่มุ่งหวัง คือ สัจธรรมแห่งความพ้นทุกข์ด้วยพระองค์เอง แล้วสั่งสอนให้ผู้อื่นได้รู้ตาม และปฏิบัติตามได้เห็นจริง

แบบฝึกทักษะที่ 1.4

วิชาพระพุทธศาสนา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รหัสวิชา ส 21106
เรื่อง พระรัตนตรัย

ชื่อ.....นามสกุล.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. เจ้าชายสิทธัตถะออกบวชเมื่ออายุกี่พรรษา

.....
.....

2. เทวทูตทั้ง 4 ประกอบด้วยสิ่งใด

.....
.....

วิชาพระพุทธศาสนา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รหัสวิชา ส 21106
เรื่อง พระรัตนตรัย

ชื่อ.....นามสกุล.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... เลขที่.....

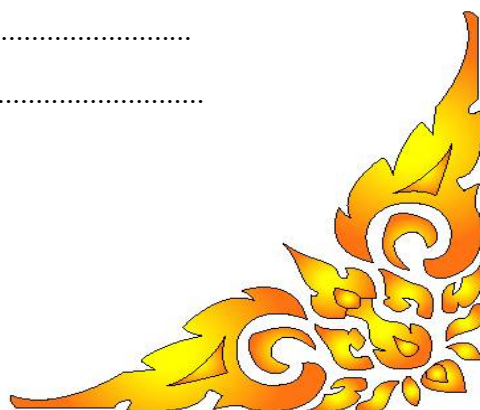
คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. เจ้าชายสิทธัตถะออกบวชเมื่ออายุกี่พรรษา

.....29 พรรษา.....
.....

2. เทวทูตทั้ง 4 ประกอบด้วยสิ่งใด

.....คนแก่ คนเจ็บ คนตาย นักบวช.....
.....

พระธรรม หมายถึง คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เป็นคำสั่งสอนที่พระองค์ทรงแสวงหาโดยวิธีการศึกษาในสมัยนั้น สุดท้ายก็ทรงค้นพบวิธีการที่เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **ทางสายกลาง** และด้วยวิธีการของทางสายกลางก็ทรงค้นพบ สัจธรรมที่ทรงแสวงหา คือ อริยสัจ 4 ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ดังปรากฏในพระธรรมเทศนาครั้งแรกที่แสดงแก่ปัญจวัคคีย์ทั้ง 5 คือพระอัญญาโกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะมหานามะ และอัสสชิ อันแสดงว่าพระธรรมไม่ใช่ได้มาโดยเพียงนั่งนึกเดาเอาเองหรือการสวดอ้อนวอนอำนาจเหนือธรรมชาติ แต่ทรงได้มาด้วยสติปัญญาและความเพียรพยายามอันยิ่งใหญ่ของมนุษย์คนหนึ่ง

วิชาพระพุทธศาสนา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รหัสวิชา ส 21106
เรื่อง พระรัตนตรัย

ชื่อ.....นามสกุล.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. พระธรรม คือ

.....
.....

2. วิธีการที่ค้นพบในการแสวงหาสัจธรรมคืออะไร

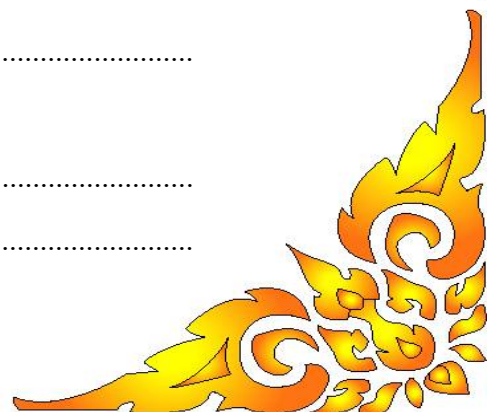
.....
.....

3. ธรรมที่ทรงค้นพบคืออะไร

.....
.....

4. ทรงแสดงธรรมครั้งแรกแก่ใคร

.....
.....

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1.5

วิชาพระพุทธศาสนา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รหัสวิชา ส 21106
เรื่อง พระรัตนตรัย

ชื่อ.....นามสกุล.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. พระธรรม คือ

.....คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

2. วิธีการที่ค้นพบในการแสวงหาสัจธรรมคืออะไร

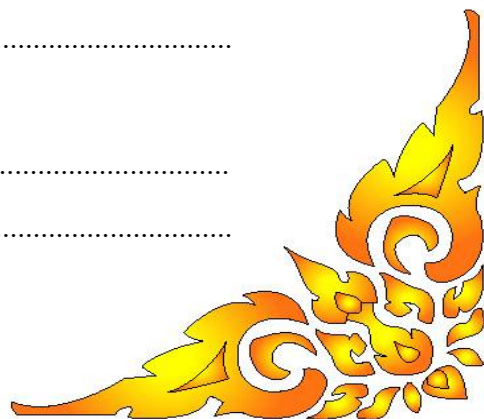
.....ทางสายกลาง

3. ธรรมที่ทรงค้นพบคืออะไร

.....อริยสัจ 4

4. ทรงแสดงธรรมครั้งแรกแก่ใคร

.....ปัญจวัคคีย์.....

ใบความรู้ที่ 1.6

พระสงฆ์ หมายถึง พระอริยสงฆ์และชายที่บวชเป็น
พระภิกษุในพระพุทธศาสนาแล้วศึกษาปฏิบัติธรรมตามคำสั่งสอนของ
พระพุทธเจ้า แล้วสั่งสอนให้ผู้อื่นรู้ตาม พระสงฆ์องค์แรกในพระพุทธศาสนา
ชื่อ พระอัญญาโกณฑัญญะ เป็นผลที่ท่านได้รับฟังปฐมเทศนา เรื่อง ธัมม
จักกัปปวัตตนสูตร ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน แขวงเมืองพาราณสีได้แก่
ประเทศอินเดียในปัจจุบัน

แบบฝึกทักษะที่ 1.6

วิชาพระพุทธศาสนา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รหัสวิชา ส 21106
เรื่อง พระรัตนตรัย

ชื่อ.....นามสกุล.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. พระสงฆ์องค์แรกในพระพุทธศาสนา คือใคร

.....
.....

2. ปฐมเทศนาที่พระพุทธเจ้าแสดงเรื่องอะไร

.....
.....

3. พระพุทธเจ้าแสดงปฐมเทศนาที่ไหน

.....
.....

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1.6

วิชาพระพุทธศาสนา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รหัสวิชา ส 21106
เรื่อง พระรัตนตรัย

ชื่อ.....นามสกุล.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. พระสงฆ์องค์แรกในพระพุทธศาสนาคือใคร

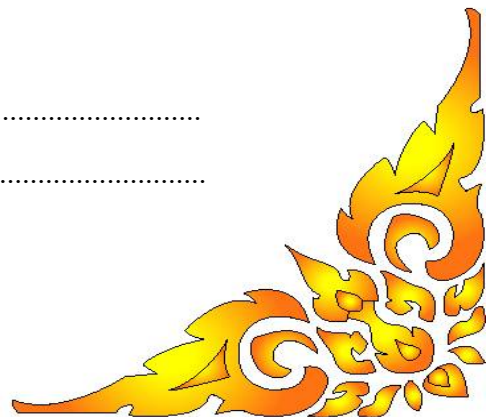
.....พระอัญญาโกณฑัญญะ

2. ปฐมเทศนาที่พระพุทธเจ้าแสดงเรื่องอะไร

.....ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

3. พระพุทธเจ้าแสดงปฐมเทศนาที่ไหน

.....ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน

ใบความรู้ที่ 1.7

หลังจากนั้นก็ยังมีผู้บรรลุธรรมเป็นอริยสงฆ์ตามมาอีกเป็นจำนวนมาก เมื่อพระอริยสงฆ์สาวกแต่ละองค์ได้บรรลุธรรมแล้วพระพุทธเจ้าก็ส่งออกไปเทศนาสั่งสอนพุทธธรรมที่พระองค์ได้บรรลุแล้วแก่ประชาชนอื่น ๆ ต่อไป จนเกิดผู้ที่ยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาขึ้นทั่วชมพูทวีป กลุ่มคนผู้นับถือพระพุทธศาสนาเหล่านี้มีทั้งที่เป็นภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ที่รวมเรียกว่า **พุทธบริษัท 4**

แบบฝึกทักษะที่ 1.7

วิชาพระพุทธศาสนา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รหัสวิชา ส 21106
เรื่อง พระรัตนตรัย

ชื่อ..... นามสกุล.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. พุทธบริษัท 4 ประกอบด้วยบุคคลใดบ้าง

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1.7

วิชาพระพุทธศาสนา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รหัสวิชา ส 21106
เรื่อง พระรัตนตรัย

ชื่อ..... นามสกุล.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. พุทธบริษัท 4 ประกอบด้วยบุคคลใดบ้าง

..... ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา.....
.....
.....

ใบความรู้ที่ 1.8

พระรัตนตรัย เป็นสิ่งที่ล้ำค่า เป็นแก้วอันประเสริฐมีคุณค่าแก่ผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนา เพราะเป็นสิ่งที่หาสิ่งอื่นเปรียบเทียบไม่ได้ พระรัตนตรัย มี 3 ประการคือ

1. **พระพุทธเจ้า** คือผู้สอนให้ประชาชนประพฤติชอบด้วยกาย วาจา และใจ ตามหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนา
 2. **พระธรรม** คือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
 3. **พระสงฆ์** คือ สาวกของพระพุทธเจ้าที่ฟังคำสั่งสอนแล้วปฏิบัติชอบตามพระธรรมวินัย
-

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบมีทั้งหมด 10 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก
2. ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 10 นาที
3. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวโดยทำเครื่องหมายกากบาท (x) ลงในกระดาษคำตอบ

1. พระรัตนตรัย หมายถึงข้อใดต่อไปนี้

- ก. สิ่งที่ควรบูชา 3 อย่างของคนดี
- ข. สิ่งที่มีคุณค่า 3 ประการของคนทั่วไป
- ค. สิ่งที่พุทธศาสนิกชนต้องระลึกเสมอ
- ง. สิ่งที่มีคุณค่ายิ่ง 3 อย่างอันเป็นที่เคารพสูงสุดของพุทธศาสนิกชน

2. องค์ประกอบของพระรัตนตรัย คือข้อใด

- ก. พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
- ข. บุคคลที่นับถือพระพุทธศาสนา
- ค. ดอกไม้ รูป เทียน
- ง. รูป 3 ดอก

3. ผู้ที่ประกาศตนนับถือพระพุทธศาสนา คือ พุทธศาสนิกชน เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอย่างไร

- ก. อุบาสก - อุบาสิกา
- ข. พุทธมามกะ
- ค. ดาบส
- ง. นักบวช

4. พระพุทธ พระธรรมและพระสงฆ์ เปรียบวัตถุที่ค่าสูงสุด เรียกว่าแก้ว 3 ดวง หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อะไร

ก. ไตรปิฎก	ข. นพรัตน์
ค. รัตนะ	ง. มรกต

-
5. พระพุทธเจ้าทรงค้นพบสัจธรรมแห่งความพ้นทุกข์ด้วยวิธีใด
 - ก. บำเพ็ญตบะต่าง ๆ
 - ข. ทางสายกลาง
 - ค. เรียนรู้จากครู
 - ง. ทรมานตนเอง
 6. ข้อใดต่อไปนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้เจ้าชายสิทธัตถะออกบวช
 - ก. แสวงหาทางหลุดพ้นจากทุกข์
 - ข. ค้นหาตัวตนของตนเอง
 - ค. ต้องการบำเพ็ญตบะ
 - ง. เพื่อความสุขสบาย
 7. พระธรรม หมายถึงข้อใดต่อไปนี้อยู่
 - ก. คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
 - ข. หนังสือของพระสงฆ์
 - ค. พระไตรปิฎก
 - ง. คัมภีร์
 8. พระสงฆ์ หมายถึง
 - ก. พุทธมามกะ
 - ข. อุบาสก อุบาสิกา
 - ค. พุทธศาสนิกชน
 - ง. สาวกของพระพุทธเจ้า
 9. พระศาสดาของพุทธศาสนา คือใคร
 - ก. ประชาชน
 - ข. พระพุทธเจ้า
 - ค. นักบวช
 - ง. ภิกษุ
 10. พระสงฆ์องค์แรกในพระพุทธศาสนา คือใคร
 - ก. วัปปะ
 - ข. ภัททิยะ
 - ค. มหานามะ
 - ง. อัญญาโกณฑัญญะ
-

1. ง
2. ก
3. ข
4. ค
5. ข
6. ก
7. ก
8. ง
9. ข
10. ง

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2545). สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ผ่องศรี จันท้าว และคณะ. (2548). สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิทย์ วิศทเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรรณปก. (2550). พระพุทธศาสนา ม. 1. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ. (ม.ป.ป.). คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ม.1. กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า.

ภาคผนวก

แบบบันทึกคะแนน

แบบทดสอบ

แบบทดสอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ผลการประเมิน
ก่อนเรียน	10		ผ่านเกณฑ์ 80%
หลังเรียน	10		คะแนนหลังเรียนต้องได้ 8 คะแนน () ผ่าน () ไม่ผ่าน

คะแนนแบบฝึกทักษะ

ข้อที่	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	เกณฑ์การประเมิน
แบบฝึกทักษะ 1.1			ผ่านเกณฑ์ 80% ต้องได้ 16 คะแนนขึ้นไป () ผ่าน () ไม่ผ่าน
1 - 4	4		
แบบฝึกทักษะ 1.2			
1 - 2	2		
แบบฝึกทักษะ 1.3			
1 - 3	3		
แบบฝึกทักษะ 1.4			
1 - 2	2		
แบบฝึกทักษะ 1.5			
1 - 4	4		
แบบฝึกทักษะ 1.6			
1 - 3	3		
แบบฝึกทักษะ 1.7			
1	2		

